

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 116/3
Podgorica, 09.03.2020. godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru opšteg televizijskog programa „TV Prva“, izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera, jer je dana 20., 21., 31. januara i 01. februara 2020.g., emitovao programske sadržaje (filmove) „Rane“, „Nož“ i „Traffic“ (prim.aut. 1. prevod – „Putevi droge“), koji nijesu bili pravilno katagorisani i označeni, kao sadržaji koji nijesu primjereni za maloljetnike mlađe od 16 godina.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a) kršenja obaveze emitera da programske sadržaje, kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika, jasno označi odgovarajućim vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja tih programskih sadržaja (član 55 stav 2 Zakona o elektronskim medijima i član 22 stav 2 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list CG", br. 35/11, 07/16 i 08/19)),
 - b) kršenja obaveze emitera da grafičkom oznakom 16, označi sadržaje koji nijesu bili primjereni za maloljetnike mlađe od 16 godina, jer se radi o sadržajima u kojima se na detaljan i realističan način prikazuje nasilje i njegove posljedice, zastrašujuće scene i zloupotrebe opojnih droga (član 24 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
3. Nalaže se privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice, da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „TV Prva“ sa obavezama definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „AST“ d.o.o. je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru televizijskog programa „TV Prva“ objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog Rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru „TV Prva“ upozorenje zbog toga što je dana 20., 21., 31. januara i 01. februara 2020.g., propustio da emitovane filmske programe „Rane“, „Nož“ i „Traffic“ označi kao programske sadržaje koji su neprimjereni za maloljetnike mlađe od 16 godina i to tokom cijelog njihovog trajanja“.
5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na osnovu redovnog monitoringa emitovanih programskih sadržaja, nalazom Sektora za monitoring od 05.02.2020. godine (akt br. 05-116 od 05.02.2020. godine), Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je konstatovala da je privredno društvo „AST“ d.o.o. (u daljem tekstu: „emiter“), u okviru televizijskog programa „TV Prva“ dana 20., 21., 31. januara i 01. februara 2020.g., emitovalo filmske programe „Rane“, „Nož“ i „Traffic“ (prim.aut. 1. prevod – „Putevi droge“), koji su bili kategorisani kao sadržaji neprimjereni za

maloljetnike mlađe od 12 godina i tokom kojih grafička oznaka (crveni krug sa bijelo ispisanim brojem 12) nije emitovana tokom cijelog njihovog trajanja.

Imajući u vidu standarde vezane za zaštitu maloljetnika, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja čl. 55 st. 2 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), čl. 22 st. 1 i st. 2, čl. 23 st. 2, čl. 24 st. 1 Pravilnika o programskim standardima (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i tač. 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-15.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica, Agencija je emiteru dostavila nalaz Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-116/1 od 05.02.2020. godine).

Dana 18.02.2020.g. emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden pod br.02-116/2 od 18.02.2020.g.) u kojem navodi da su „... predmetni programski sadržaji... emitovani u graničnom periodu (od 23:30h)“, te da „... smatraju da nije došlo do većeg kršenja člana 55 stav 2 Zakona...“.

U izjašnjenju se navodi da „...filmovi koji su emitovani... djela Ex-Yu kinematografije... i predstavljaju svojevrsna antologijska ostvarenja na kojima je radio veliki broj filmskih radnika i višestruko nagrađenih glumaca za razna ostvarenja“, kao i da se „Pomenuti filmovi više od 20 godina nesmetano emituju na televizijskim stanicama širom Balkana, u udarnim terminima. Film 'Putevi droge' je ostvarenje koje je nagrađeno i nagradom 'Oskar', i širom planete se na različitim kanalima i platformama emituje nesmetano. Smatraju, da su samim emitovanjem u graničnom periodu umanjili negovu gledanost, ali i umjetničku vijednost“.

Emiter dalje navodi da su „...filmove stavili u granični period kako ne bi došli u situaciju da... kompleksna tematika poremeti bilo kakvu vrstu zakonskih ograničenja“, kao i da su „... po inerciji emitovali dobnu oznaku 12 budući da se većina domaćih i amerčkih filmova pored bioskopske distribucije na kanalima u regionu najčešće emituju sa istom oznakom, u 'prime time' terminima“.

U nastavku izjašnjenja emiter navodi da je „'Prva TV' kroz kompleksan softver... unijela i novitete poput toga da se sadržaji koji su označeni sa brojkom 12 emituju dinamikom, da na svakih pet minuta emitovanog programa nasuprot identifikacionog znaka animirana oznaka ulazi na pet minuta i nestaje, pa se ponovo vraća kako bi kroz dnamičniji pristup emitovanja gledaoci mogli nesmetano da prate i imaju svijest koja je kategorija programa u pitanju“. Takođe je ukazao da kod sadržaja koji su označeni sa 16 ili 18 „oni konstantno stoje naspram identifikacionog znaka“, te da su „taj... pristup vidjeli i kod kolega u Srbiji“.

Na kraju izjašnjenja emiter navodi da „... sporni sadržaji emitovani... nijesu unaprijed pripremljeni kako bi doveli gledaoce u bilo kakvu vrstu zablude, niti da krše članove Zakona, kao ni da šire negativan uticaj na auditorijum“.

Na osnovu uvida u snimak emitovanih sadržaja, kao i izjašnjenja emitera, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je dana 20., 21., 31. januar i 01. februar 2020. godine emitovao filmove „Rane“, „Nož“ i „Traffic“ (prim.aut. 1. prevod – „Putevi droge“).
2. U filmu „Rane“, emitovanom 20.01.2020.g., u terminu od 23:33:42 do 21.01.2020.g. u 01:12:23 sati, prikazana je radnja u kojoj dvojica mladića traže svoje mjesto u svijetu kriminala.

Na početku programskog sadržaja emitovano je grafičko i zvučno obavještenje o kategorizaciji sadržaja (crveni krug sa bijelo ispisanim brojem 12). Grafička oznaka (crveni krug sa bijelo ispisanim brojem 12) u gornjem lijevom uglu ekrana, nasuprot identifikacionom znaku emitera, nije emitovana tokom cijelog trajanja emitovanog programskog sadržaja.

Emitovani filmski sadržaj karakteriše radnja koja obiluje scenama nasilja, tuče, krvi i zloupotrebe opojnih droga. U nastavku slijedi opis nekih od događaja prikazanih u filmu.

- U terminu od 00:01:13 do 00:02:23 sati emitovana je scena tokom koje mladić trči ka muškarcu, koji ispruži stisnutu pesnicu sa većim prstenom i jako udara licem u nju. Nakon prvog udarca, mladiću kreće krv sa desne strane lica. Muškarac pita „Hoćeš još?“, on odgovara da hoće. Tada skida prsten sa ruke, a mladić nastavlja da udara licem u pesnicu. Krv se vidi u krupnom kadru po licu i ruci u koju je udarao.
- U terminu od 00:16:48 do 00:18:25 sati emitovana je scena tokom koje muškarac i žena leže iscrpljeni, a dvojica mladića pripremaju drogu koju im ubrizgavaju u ruke.

- Od 00:20:30 sati prikazuje se scena u kojoj baka traži od dvojice mladića cigaretu. Oni joj daju marihuanu. Svo troje u ovoj sceni konzumiraju tu vrstu droge i pod njenim su uticajem. Ova scena je završena u 00:22:08 sati.
- Od 00:31:43 slijedi scena u kojoj mladić i baka konzumiraju drogu. Ova scena se završava u 00:32:46 sati.
- U terminu od 00:40:00 do 00:41:50 sati prikazana je scena tokom koje dva mladića gostuju u emisiji čiji je cilj da predstavi život poznatih kriminalaca. Voditeljka ih pita „*Da li ste ikada, bar malčice, bili ranjeni?*“. Dok jedan od njih odgovara da nije, drugi to pitanje shvata kao provokaciju. Uzima pištolj iz jakne i puca sebi u nogu. Drži se rukom za ranu iz koje teče krv i kaže „*super osećaj*“.
- Od 00:45:05 do 00:45:55 sati prikazana su dva glavna lika ovog filma kako nasilno upadaju u kuhinju jednog lokala gdje malteretiraju zaposlene. Ruše sve što se u kuhinji nalazi, prijete pištoljima, stavljaju jednom od njih ruku u posudu sa vrelom tečnošću, a onesviješćenog muškarca udaraju. Jedan mladić govori: „*Maltretiranje mi je pomagalo da ne mislim na glupavog, mrtvog čaleta, na kevu. Bolje maltretirati druge nego sebe, je l' da rođaci? Pogotovu ako tu padne i neka kinta.*“
- Od 00:46:50 do 00:48:07 sati emituje se scena u kojoj se vide razni oblici iscrtani kokainom na staklenom stolu. To konzumira jedan od mladića u filmu.
- U terminu od 01:04:23 do 01:12:22 traje posljednja scena ovog filma. Tu su prikazana dva glavna lika. Leže na groblju i uzimaju pištolje. Jedan kaže „*posljednje rokanje brate*“ i ranjava drugog mladića prvo u noge, a potom u ruku. Ranjeni mladić plače i pravi bolne grimase. Krv se vidi u krupnom kadru. Potom se pojavljuje treći momak, njihov drug iz djetinjstva, nosi snajper. Idu jedni drugima u susret i pucaju dok svi ne padnu mrtvi. Tokom poslednjih 38 sekundi na ekranu je krupno prikazano lice mladića iz čijih usta teče krv.

Imajući u vidu učestalost, dužinu, intezivnost i detaljno prikazivanje sadržaja iz člana 23a. stav 1. Pravilnika, kao i kontekst u kome se prikazuju, opisani programski sadržaj nije primjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina.

3. Film pod nazivom „*Nož*“ je emitovan 31.01.2020.g. u terminu od 01:19:19 do 03:29:46 sati. Upitanju je triler sa epskim elementima u kojem se glavni lik nalazi rastrzan između ljubavi i želje da otkrije ko je i koji su njegovi korijeni.

Na početku programskog sadržaja emitovano je grafičko i zvučno obavještenje o kategorizaciji sadržaja (crveni krug sa bijelo ispisanim brojem 12). Grafička oznaka (crveni krug sa bijelo ispisanim brojem 12) u gornjem lijevom uglu ekrana, nasuprot identifikacionom znaku emitera, nije emitovana tokom cijelog trajanja emitovanog programskog sadržaja.

Emitovani filmski sadržaj karakteriše radnja koja obiluje scenama rata, nasilja i krvi. U nastavku slijedi opis nekih od događaja prikazanih u filmu.

- U terminu od 01:29:00 do 01:31:00 sati emitovana je scena tokom koje grupa ljudi sjedi u kući na večeri. U jednom trenutku muškarac nasrće na ženu s namjerom da je siluje. Primorava je na seksualni čin stavljajući joj nož na grlo. Drugi muškarac se pobuni protiv toga, ali biva ubijen, više puta je ustrijeljen, vidi se krv. Žena uzima nož i ubija muškarca da bi se odbranila. Potom jedan od muškaraca na večeri uzima nož i nanosi ubodne rane ženi koja leži na podu sve dok je ne ubije. Slijede scene u kojima se vidi tuča i ubijanje.
- U terminu od 01:31:41 do 01:31:50 sati traje scena u kojoj se vidi muškarac koji leži mrtav sa poluotvorenim očima, krv mu se sliva niz vrat i ruku.
- Od 01:38:48 sati prikazuje se scena u kojoj muškarac kleči na podu i moli da samo poštedite njegovo dijete. Biva upucan u glavu, a potom i žena u grudi. Ova scena je završena u 01:39:02 sati.
- Od 02:12:27 slijedi scena u kojoj muškarci uzimaju kose i kreću u košenje livade. Na toj travi leži nekoliko muškaraca. Dok nekoliko njih kosi, na jednom muškarcu se vidi kako mu bijela košulja i

lice bivaju poprskani krvlju zato što je prerezao muškraca koji je tu bio. Ova scena se završava u 02:16:01 sati.

- Od 03:15:00 pa do kraja filma traju ratne scene – Bosna i Hercegovina 1993.g. Tu se mogu vidjeti ranjenici, ubistva puškama i bombama.

Imajući u vidu učestalost, dužinu, intezivnost i detaljno prikazivanje sadržaja iz člana 23a. stav 1. Pravilnika, kao i kontekst u kome se prikazuju, opisani programski sadržaj nije primjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina.

4. Film pod nazivom „*Putevi droge*“ je emitovan 31.01.2020.g. u terminu od 23:29:57 do 01.02.2020.g. u 01:45:28 sati. Film je priča o sudiji koji počinje raditi u slučajevima koji se tiču droge i njegovoj ćerki koja postaje zavisnik od opojnih droga.

Na početku programskog sadržaja emitovano je grafičko i zvučno obavještenje o kategorizaciji sadržaja (crveni krug sa bijelo ispisanim brojem 12). Grafička oznaka (crveni krug sa bijelo ispisanim brojem 12) u gornjem lijevom uglu ekrana, nasuprot identifikacionom znaku emitera, nije emitovana tokom cijelog trajanja emitovanog programskog sadržaja.

Emitovani filmski sadržaj karakteriše radnja koja obiluje scenama nasilja i zloupotrebe opojnih droga. U nastavku slijedi opis nekih od događaja prikazanih u filmu.

- U terminu od 23:40:14 do 23:42:43 sati prikazane su scene u kojima je došlo do obračuna policije i kriminalne bande. Može se vidjeti upotreba vatrenog oružja i ranjavanje.
- Od 23:43:01 do 23:44:55 sati detaljno je prikazano kako nekoliko mladih ljudi konzumira drogu.
- Od 00:02:26 do 00:05:54 sati emituje se scena u kojoj četvoro mladih ljudi konzumira drogu. Jedan mladić se predozirao, ostali ga ostavljaju ispred ulaza hitne pomoći.
- U terminu od 00:06:08 do 00:07:03 prikazan je nagi muškarac koji sjedi svezan na stolici. Drugi muškarac ga maltretira.
- U terminu od 00:17:57 do 00:18:35 sati emitovana je scena tokom koje djevojka konzumira drogu u kupatilu.
- U terminu od 00:28:00 do 00:28:18 sati ponovo je emitovana scena tokom koje momak i djevojka koriste drogu.
- Od 01:03:40 sati prikazuje se scena u kojoj muškarac priprema drogu i ubrizgava je djevojci. Ova scena je završena u 01:04:25 sati.
- Od 01:07:48 slijedi scena u kojoj žena telefonira i govori: „*Možda je poslednja prilika. Izadi i pucaj mu u glavu!*“. Tada muškarac kojem se obraćala izlazi iz automobila, kreće ka jednoj grupi muškaraca i vadi pištolj. Preduhitrio ga je muškarac koji iz prozora puca u njega. Vidi se krv zbog posljedica ranjavanja. Ova scena se završava u 01:08:46 sati.

Imajući u vidu učestalost, dužinu, intezivnost i detaljno prikazivanje sadržaja iz člana 23a. stav 1. Pravilnika, kao i kontekst u kome se prikazuju, opisani programski sadržaj nije primjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina.

5. Članom 55 stav 2 Zakona i članom 22 stav 1 i stav 2 Pravilnika propisana je dužnost emitera da objavi zvučno i vizuelno (pisano i grafički) upozorenje za programske sadržaje kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika i takve programe jasno označi vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja i emituje u vrijeme i na način za koji je najmanje vjerovatno da će ga maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti.
6. Članom 23 st. 2 Pravilnika propisano da grafička oznaka predstavlja krug sa crvenom brojkom, koja mora biti jasno vidljiva i koja se emituje u gornjem uglu ekrana, nasuprot uobičajenom mjestu identifikacionog znaka medija, tokom cijelog trajanja označenog programskog sadržaja.
7. Članom 23a Pravilnika propisano je da prilikom kategorizacije programskih sadržaja, treba uzeti u obzir da li se u njima prikazuju: nasilje i njegove posljedice, kao i u kom kontekstu se prikazuju navedeni sadržaji i posebno: broj, dužina, učestalost, intezitet (u kojoj mjeri postoji zvučna, vizuelna ili verbalna naglašenost) i detaljnost prikazivanja sadržaja koji može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika;

8. Članom 24 stav 1 alineja a), e) i f) Pravilnika propisana je obaveza emitera da grafičkom oznakom 16, označi sadržaj koji nije namijenjen maloljetnicima ispod 16 godina i ima sljedeća obilježja:
- a) teško nasilje i njegove posljedice mogu biti detaljno prikazani, ali programski sadržaj ne smije biti naročito usmjeren na scene u kojima se oni detaljno prikazuju;
 - e) zastrašujuće scene mogu biti učestalo i intenzivno prikazane, ali samo ako takve scene nisu posljedica sadističkog ili seksualnog ponašanja;
 - f) pušenje i zloupotreba opojne droge, alkohola ili drugog štetnog sredstva mogu biti učestalo prikazani, ali u programskom sadržaju kao cjelini ne smije biti izražen pozitivan stav prema takvom ponašanju.
9. Imajući u vidu da su emitovani filmski programi obilovali scenama teškog nasilja sa njegovim posljedicama, koje su detaljno prikazane, kao i scenama zloupotrebe opojnih droga, isti nije pravilno kategorisan, odnosno saglasno članu 24 stav 1 Pravilnika nije sadržao grafičku oznaku 16 već 12.
10. Navodi iz izjašnjenja da je „...kroz... softver... unio novitete, poput toga da se sadržaji koji su označeni sa brojkom 12 emituju dinamikom, da se na svakih pet minuta emitovanog programa nasuprot identifikacionog znaka emituje animirana oznaka ulazi na pet minuta i nestaje, pa se ponovo vraća kako bi kroz dnamičniji pristup emitovanja gledaoci mogli nesmetano da prate i imaju svijest koja je kategorija programa u pitanju...“, potvrđuju da je emiter propustio da dosljedno primijeni zakonsku obavezu da se odgovarajuća grafička oznaka dobne kategorizacije emituje tokom cijelog trajanja programskih sadržaja kojima se može ugroziti razvoj maloljetnika, a ne samo periodično, npr. „na svakih pet minuta emitovanog programa“ ili samo u slučaju sadržaja koji su kategorisani kao neprimjereni za maloljetnike mlađe od 16 ili 18 godine. Jer, Zakonom, kao i Pravilnikom precizno je definisano da se programski sadržaji kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika moraju označiti vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja tih programskih sadržaja, bez obzira da li se radi o programu koji nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12, 16 ili 18 godina.

Može se zaključiti da je emiter emitovanjem predmetnih sadržaja prekršio programske standarde vezane za kategorisanje i označavanje sadržaja koji mogu štetiti razvoju maloljetnika.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-15 od 21.07.2011. godine emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter emitovanjem predmetnih programskih sadržaja prekršio čl. 55 st. 2 Zakona i čl. 22 st. 2 i čl. 24 st. 1 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV Prva“ sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo rješenje će biti objavljeno na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemca.org.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „AST“ d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Arhiva